

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ.

Číslo 138

Listopad 1965

MLUVÍ K NÁM HLAS STATEČNÝCH.

V Den děkuvzdání Američané mají mnoho důvodů proč být vděční. Ohromné bohatství země a světový význam Spojených států amerických nám však udělují velkou odpovědnost nejen za vývoj této země, ale i celého světa. Připomínají nám to neúprosné události ve Vietnamu. Jsou však události neméně důležité, které probíhají s nepatrnou pozorností a ještě menším porozuměním a to jsou události v Sovětech a v sovětském bloku.

Na štěstí máme ve Washingtonu neúnavné zástupce jako je senátor Thomas J. Dodd z Conn., který se stal mluvčím proti smířovací politice s komunistickými vládami. Jeho názory o hospodářské pomoci Sovětům a t. zv. kulturní výměně s komunisty atd. se naprosto shodují s přesvědčením Československé národní rady americké, která v senátoru Doddovi nachází velkou morální podporu.

Před rozchodem senátu vyjádřil senátor Dodd své zářady a připojil ke svému proslovu dva články, uveřejněné v Congressional Record dne 15. listopadu na otázku "Jaké jsou revoluční proudy v Sovětském svazu a jaký má být postoj Spojených států"?

Je to článek Evžena Lyonse z redakce Reader's Digest, který působil 6 let jako dopisovatel v Sovětech a je autorem několika knih o Sovětském Rusku, komunismu, o lidu, "Our Secret Allies" (Naši tajní spojenci). Odvolává se na článek jiného známého novináře C. L. Sulzbergra v New York Times a na článek v časopise U.S. News and World Report, které se zabývají otázkou je-li možná třetí revoluce v Sovětském svazu. Zní to sensačně, poněvadž Západ, zvláště od r. 1956, zakládá svou politiku na předpokladu, že není a proto sleduje politiku přizpůsobování se.

V mladé generaci v Sovětském Rusku vane však nový duch. Vystihl to nejlépe Dr. Mihajlo Mihajlov ve své sensační reportáži "Moskevské léto", uveřejněné ve dvou číslech New Leader ve Spojených státech. Syn ruských uprchlíků, narozený v Jugoslávii a vychovaný v komunismu, mladý profesor na zářebské universitě, navštívil Rusko a vyhledal tam mnoho sovětských spisovatelů, básníků, filosofů, bývalých komunistů, slavných i zapomenutých, vlivných i těch odstraněných a zašlápnutých, mluvil se stovkami studentů a lidí nejrůznějšího povolání, zná ruskou řeč a ruskou duši, a proto jeho poznatky o smýšlení nové generace bouřící se proti komunistické diktatuře jsou tak pronikavé, pročitěné a povzbuzující. Končí své poznání taktó: "Země je na prahu třetí revoluce (prvá byla v březnu r. 1917 a druhá v listopadu téhož roku). Strana a vládní byrokracie — krátce komunistický režim — pravděpodobně nebude schopen přežít rostoucí tlak z mnohých stran za politickou a duchovnou svobodu. Sovětský svaz v této chvíli opouští Asii, připouští se k Evropě a pohybuje se směrem k demokracii."

Moskva se ovšem ihned ozvala a Tito se cítil povinen autora revolučních článků potrestat. Původně byl odsouzen, ale trest vězení byl podmíněčný, avšak byl potrestán ztrátou místa na filosofické fakultě zářebské university za to,

že "jeho názory uveřejněné v časopisech Forum a Delo odporují dnešnímu sociálnímu řádu a světovému postavení Jugoslavie". Proti trestu se Dr. Mihajlov chce hájit soudně, aby se jeho případem zjistilo, zda "vládnoucí strana hájí, či nehájí, práva hlásaná konstitucí". Dr. Mihajlov jde tedy odvázně do všech důsledků.

Článek v U.S. News and World Report se zakládá na interview s francouzským pluk. Michele Garderem, který je považován za znalce Sovětského svazu. Je přesvědčen, že moskevská oligarchie je na ústupu a že se dočkáme jejího pádu do r. 1970. "Začíná se kupit pára, která jednou vybuchne."

Autor Lyons sice neprorokuje, shrnuje však své přesvědčení v tomto smyslu: "Komunističtí vladaři ve snaze snížit tlak, uchylují se k různým ústupkům, na př. k injekcím volného trhu, odměnám v podnikání plánovitěho hospodářství a k nepravdělnému uvolňování vládní kontroly umění a myšlení. To však nestačí, dokonce to zhoršuje problémy, poněvadž to odhaluje vady komunismu. I malý doušek svobody může být opojný a místo, aby vzbuzoval vděčnost za malý dárek, vyvolává u lidí nespokojenost a větší požadavky."

"Kremel se kymácí mezi táním a přituhováním, mezi mírným a tvrdým zásahem. Prostor k manévrování je příliš omezen ideologií a nutností udržet si monopol moci. Všechny pokusy v zemědělství na př. zklamaly a musí zklamat, dokud potrvají kolchozy a kolektivní hospodářství. Po 37 letech, venkov tvořící polovinu obyvatelstva zůstává nepřátelský k vládnímu feudalismu. Venkované pracují pilně na svém záhumenku a ze svých malých políček dodávají polovinu všech dodávek mlékařských výrobků, masa, zeleniny a ovoce a při tom pracují z povinnosti, ale co nejméně na kolektivech."

"V chybně tak zvané 'liberalisaci' posledních let ani zloemek moci nebyl předán lidu. Sověští občané, obzvláště' vzdělanější mladí lidé, jsou si vědomi, že jejich nová nepatrná svoboda slova nemá cenu dokud diktatura má v ruce všechny prostředky, časopisy, rozhlas, televizi a celý vzdělávací systém."

(Porovnejme to s "táním" v Československu a vidíme, že totéž je tam pravda.)

"Za těchto poměrů by se zdálo beznadějně, že dojde k mírové evoluci sovětského systému. Je však v povaze totalismu, že dřív nebo později evoluční proces musí narazit na kamennou zeď' a tuto zeď' lze překonat jenom svobodnými volbami. Ovšem to by znamenalo konec dnešním vládařům."

NELEZTE MI DO DUŠE.

Předpovídat revoluci nelze, říká Lyons, ale musíme uznat, že v Rusku jsou revoluční hořlaviny a kdo by mohl tvrdit, že nedojde k výbuchu? Ač sovětská vláda stihá odvážně kritiky — nedávno zatkla zase dva spisovatele — mladí

VESTNIK

NOVEMBER 1965

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$2.00 a year — Outside U.S.A. \$3.00

Editor—VLASTA VRAZ

Administration—FRANK KRATOCHVIL

Office: 4125 West 26th Street, Chicago, Illinois 60623

Tel. LA 1-7953

Second class postage paid at Chicago, Illinois

VESTNIK

LISTOPAD 1965

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$2.00 ročně. — Mimo U.S.A. \$3.00.

Redaktorka—VLASTA VRÁZOVÁ

Administrace—FRANK KRATOCHVIL

Úřadovna: 4125 West 26th Street, Chicago, Illinois 60623

Tel. LA 1-7953

autoři nejsou k umlčení. Tak nedávno v rubrice "Sovětské kultury" mluvil jeden mladý inženýr za všechny, když napsal: "Nelezte mi do duše. Neplivejte mi do tváře, když mám jiné názory než máte vy. . . Chci mít svůj vlastní vkus, svůj úsudek o umění. . . Chci sám přemýšlet, uvažovat, oceňovat. A věřím, že mám na to právo."

Ovšem podobných dopisů není mnoho, poněvadž tisk je úplně pod vládní kontrolou a proto mocipáni rozhodují, kolik je únosné uveřejnit, aby pisatel si ulevil, aby čtenáři měli dojem, že mohou se těšit ze svobody slova, při tom však aby zůstalo jenom při zdání a kontrola zůstala nenarušená.

Na jak dlouho však zůstane nenarušená, když počet statečných se množí? Komunismus po padesáti letech absolutní vlády nepřesvědčil svoje poddané. Aby se udržel u moci, opírá se o milion agitátorů, jejichž úkolem je přesvědčovat obyvatelstvo. Komunistická ideologie se přesto rozkládá, prohlašuje Dr. Mihajlov, kde dříve bylo nadšení, teď už je jenom nuda. Vladaři uznávají, že se jim indoktrinace nedaří, ale mají strach ze zavedení znovu policejní krutovlády. Co dělat?

JE SPRÁVNÁ NAŠE POLITIKA??

Má-li pravdu Mihajlov a Garder, že skutečně se vzrývá revoluční duch v Sovětském Rusku, pak musíme si položit vážnou otázku: je správná dnešní politika Spojených států a ostatních demokracií? Je to v našem národním zájmu, v zájmu svobody vůbec, pomáhat ohrožené moskevské diktatuře proti nespokojeným poddaným?

Tuto otázku klade pozorovatel a autor Evžén Lyons a tuto otázku po celou dobu tak zvaného "tání" klade i Československá národní rada americká. Varování těchto znalců se shoduje naprosto s memorandy ČSNRA, která jsme v posledních letech zasílali do Washingtonu, která jsme vyjádřili v četných článcích ve Věstníku a American Bulletinu, v krajském tisku a na veřejných manifestacích. Citujeme zde Evžéna Lyonse z Reader's Digest, ač bychom mohli se sami k tomu podepsat nebo opsat svá memoranda: Je našim zájmem pomáhat moskevské (nebo pražské) diktatuře proti lidu? "Děláme to však, když učiníme neškodnou svou propagandu rozhlaselem za železnou oponu; děláme to když vypomáháme obchodně bossům v Kremlu; když jim dáme pšenici, pomáháme jim porazit zemědělský lid v jeho historickém zápase proti státnímu feudalismu. Stejná logika platí když si vždy pospíšíme honem pomáhat Kremlu a zachraňovat ho před následky omylů komunismu."

Senátor Dodd, ve svém proslovu vyslovuje shodné přesvědčení. "Komunističtí byrokrati jsou v nesnázích. Kdyby se vrátili k formě stalinismu, hrozil by jim výbuch. Když však uvolní otěže pod nátlakem, riskují také, že jim to vybuchne. Chtěl bych k tomu citovat slavného Alexis de Tocquevillu: 'Národ není stržen vždy k revoluci když to jde od šesti k pěti. Často se stává, že národ, který mlčky trpěl, jakoby již byl nevnímavý k největšímu útisku, najednou se proti tomu vzbouří při první úlevě. Režim revolucí poražený bývá často lepší než byl předcházející a zkušenost nás učí, že nejnebezpečnější moment pro zlou vládu nastává ve chví-

li, když se tato začíná reformovat. Jenom největším důmyslem zachraňuje se vladař, který by chtěl dát úlevu lidu po dlouhém útisku. Utrpení, trpné přijímané jako nezbytné, stane se mu nesnesitelné jakmile nastane chvíle, kdy se zdá, že je možno se vyprostit. Reforma odhaluje jasně, co všechno ještě tíží a co se zdá k nevydržení; je sice pravda, že nastala úleva v utrpení, ale citlivost se tím jenom stupňuje.'

PROTI VLÁDĚ A PRO LID.

V boji proti diktatuře, prohlašuje senátor Dodd, nejsme na straně lidu, když stavíme mosty, hledáme "pásmo stejných zájmů", místo abychom využili plně vzrůstající se nespokojenosti lidu proti Moskvě.

Tato slova jsou nám nesmírně vítaná právě v době, kdy malomyslní ztrácí chuť pokračovat neústupně v boji, kdy unavení a lhostejní vymlouvají svou nečinnost tím, že "to chce Washington" a že se musíme smířit s poměry v Československu a jít s proudem.

Od kdy se nemá kritizovat vláda ve svobodném státě? Má-li administrace velké starosti v Asii a odkládá řešení ve střední a východní Evropě, není naší povinností stále upozorňovat na země za železnou oponou, aby se na ně nezapomínalo? A to hlavně na Československo, poněvadž jsme československého původu a je to našemu srdci blízké a také už proto, že něco o tom víme z vlastních zkušeností, ze zkušeností, které nemůže mít nikdo druhý. Skutečnost si prostě vymluvit nedáme. Jsme hluboce přesvědčeni, že známe československý lid, víme, co ho trápí, známe jeho touhu po svobodě, a proto neustaneme ve svém boji proti obchodování a smířování se s jeho utlačovateli. Nebudeme dělat nic, co podporuje jeho nadvládu a budeme dělat vše, co bude posilovat národ.

A do nastávajícího roku máme velké přání: aby v Československu byli Mihajlové a v Americe lidé, kteří otevrou svá srdce hlasu statečných.

Nálepky "Liberty for All".

Letos vydala ČSNRA nové nálepky na námět "Svobodu všem". Ke dni amerického Dikůvzdání byly rozeslány členům Rady a čtenářům Věstníku a American Bulletinu archy nálepek "Liberty for All" se žádostí, aby ve svém projevu vděčnosti Spojeným státům za dary hojnosti této země a hlavně svobody, bylo pamatováno i na ty, kteří svobodu ztratili.

Svým příspěvkem (od \$1.00 výše) umožníte Radě, aby pokračovala ve své činnosti, hlavně připomínala svobodnému světu, že čs. lid svoboděn není, ač je svobody hoden.

Šířte tuto myšlenku používáním nálepky na svých dopisech (na zadní straně nálepky je neviditelné lepidlo, stačí nálepku navlhčit).

Obnovte své předplatné Věstníku

— \$2.00 ročně —

K HOSPODÁŘSKÉ REFORMĚ V ČESKOSLOVENSKU.

V Československu má být zavedena "nová soustava plánového řízení hospodářství". Hlavní osovateľ nové soustavy, Ota Šik, o ní napsal obsažný, zajímavý článek (Otázky míru a socialismu, č. 3, březen 1965, str. 23-31). My dnes chceme zvážit výhody či nevýhody navrhovaného řádu. Výhody či nevýhody — pro koho? Pro režim či pro lid? To je naše první, stereotypní otázka při všech změnách ve vlasti. To nás ze všeho nejvíce zajímá.

* * *

Při svém uvažování o čemkoli, co se u nás děje, vycházíme z těchto předpokladů:

- 1) Marxistická soustava je pochybenou základnou politického, sociálního i hospodářského řádu kdekoli na světě.
- 2) Kdyby lidu za železnou oponou byla dána možnost svobodného projevu vůle, zavrhl by šmahem dnešní komunistický řád.
- 3) V dnešním Československu se nekryjí zájmy režimu se zájmy lidu; spíše opak jest pravdou.

Tím je náš celkový postoj k chystaným změnám již do značné míry vymezen.

* * *

Nová soustava nezavrhuje marxistický světový názor. Tím je řečeno to hlavní. Přesto se na první pohled zdá, že většina toho, co píše Ota Šik je rozumné. Autor arci zdůrazňuje, že chystané změny nejsou zradou marxistických zásad. Právem patrně říká, že se nejedná o přejímání kapitalistických metod, i když se nyní do jisté míry připouští a využívá iniciativa jednotlivce, vyvolaná nadějí na hospodářské zlepšení vlastního postavení; i když se zjevují prvky ne zcela volné soutěže; i když je věnována dosud nevídaná pozornost přáním spotřebitelů v poněkud uvolněném tržním systému. Po pravdě říká Šik, že chystané změny zůstávají v rámci dialektického materialismu. My však věříme, že ryze materialistický, marxistický světový názor, popírající lidskou důstojnost, založenou na duchovním charakteru člověka a popírající proto též jakoukoli svobodu, pramenící z mravního řádu je naprosto nevhodnou základnou jak politické a sociální, tak i hospodářské soustavy společnosti.

S touto zásadní výhradou se mi zdá zcela jasným, že se při chystané reformě jedná o odčinění některých chyb a omylů dřívější doby. Je patrné, že se lidé na vedoucích místech zamysleli nad některými, byť i ne hlavními příčinami dřívějších hospodářských neúspěchů, že správně rozpoznali alespoň některé předchozí omyly a že se dovedli ze svých chyb leccěm naučit. Zdá se mi, že se tu jedná s hlediska národohospodářského o krok k lepšímu. Mez jakéhokoliv zlepšení je arci dána skutečností, že dialektický materialismus ve své dosavadní podobě, pokud zůstává základní normou společenského zřízení, nepřipouští opravdovou nápravu — připouští pouze zmírnění některých chyb.

* * *

Na základě nesčetných informací z domova si jsme jisti, že velká většina našeho lidu naprosto sdílí toto přesvědčení. Jsme si jisti, že svobodné, skutečně svobodné volby by zavrhl marxistickou základnou společnosti a tím umožnil i v oboru hospodářském nápravu opravdovou. Jsme přesvědčeni, že navrhovaná reforma, nevybočující z rámce marxismu neodpovídá tomu, co by si lid opravdu přál. Také proto nemůže uspokojiti ani nás. Vždyť našim hlavním úkolem je dopomoci tomu, aby u nás vznikla situace, za které by všechny záležitosti byly uspořádány dle vůle lidu — ne tedy tak, jak mu je vnucuje režim, ne tak, jak si to třeba představují někteří z nás v exilu, či kterákoli velmoc, ale tak, jak to chce lid sám.

Nyní si však musíme položit základní otázku, komu nová reforma má sloužit, pro koho nejspíš vyplynou výhody ze zlepšené hospodářské soustavy — za předpokladu ovšem, že chystaná reforma zlepšení skutečně přivodí a nezůstane jenom na papíru.

Poslouží navrhovaná reforma lidu či režimu? Stále si totiž musíme připomínat, že se tyto dva pojmy u nás doma nikterak nekryjí, že režim nikterak není strážcem politických, sociálních či hospodářských zájmů lidu, jak tomu u nás bývalo kdysi a jak tomu je ve svobodném světě i dnes. Tuto rozdílnost si musíme tím důrazněji připomínat, oč více se komunistům na Západě daří propaganda, stírající tuto základní rozlišnost. Že se tato propaganda daří je patrné i z toho, že vlády i jednotlivci na Západě rostoucí měrou myslí a jednají takovým způsobem, jakoby úspěch režimu samoočinně prospíval též zájmům lidu.

Otázka, komu chystaná reforma poslouží je tedy otázkou důležitou i oprávněnou. Při hledání odpovědi nám snad pomůže sám text Šikova rozboru. V závěru svého článku píše Ota Šik:

"Jsme přesvědčeni o tom, že se nám podaří zabezpečit další ještě rychlejší hospodářský rozmach a rozkvět československého hospodářství, celé naší společnosti, a tím i prospět věci míru a socialismu na celém světě."

Nuže, zní to pěkně. Ale co to vlastně znamená?

Co je hospodářský rozmach a rozkvět československého hospodářství a celé naší společnosti? Z dřívějších dob ve vlasti a z toho, co dnes ve svobodném světě kolem sebe vidáme, vzniká u nás návyk, rozumět tomu slovnímu obratu v tom smyslu, že by hospodářský rozkvět a rozmach celku nutně prospíval i jednotlivci.

V rámci marxistického řádu tomu tak být nemusí. Hospodářský rozmach nemusí nutně vésti ke zvyšování životní úrovně či mzdy jednotlivce, nemusí samočinně vést k rozmnožení a zlepšení dostupných spotřebních statků a služeb všeho druhu, ač by se tak ovšem státi mohlo. V rámci marxistické soustavy však hospodářský rozmach ani nemůže vést k lepším výsledkům soukromého podnikání, které tam je zakázáno, ani k zajištění hospodářské základny jednotlivce nabýváním majetku, který by jednotlivec mohl vlastnit, zvelebovat a na konec zanechat svým dědicům.

"Československé hospodářství" je cele řízeno shora. "Celá naše společnost" je úplně ovládána režimem. Pouze režim rozhoduje — a často rozhoduje čistě dle stranické libovůle — kolik prospěchu případně jednotlivci. Jeho vlastní schopnost, podnikavost či pracovitost na to mnoho vlivu nemá. Se zaslouženou, zákonem chráněnou odměnou za svou námahu, s rozmnožením svého soukromého vlastnictví počítat nemůže.

Za takovýchto okolností může tedy "hospodářský rozmach a rozkvět československého hospodářství, celé naší společnosti" prostě znamenat, že si jedině režim pomůže od některých nejhorších následků své dřívější pochybené hospodářské politiky a že se tak vyhne hrozícímu bankrotu. Může se stát, že z jednotlivců pomůže nový řád pouze omezenému okruhu osvědčených přísluhovačů režimu. Je zcela dobře možné, že lidé — a na těch jedině nám záleží — z toho všeho nebudou mít nic, že se na jejich hospodářském postavení zase nezmění pranic. Pomůže si zas jen režim. Nemusi, ale může to tak dopadnout — a to by nás arci nadchnout nemohlo.

A nyní dále. Tato reforma prý prospěje "věci míru a socialismu na celém světě." Zcela všeobecně řečeno bývá pravdou, že úspěšné překonávání hospodářských problémů většinou prospívá věci míru. Ale pomůže posílení pouze komunistických režimů věci míru?

Příliš dobře víme, že postoj komunistických vlád — at' už moskevské, čínské či jakékoliv jiné obedience — je dnes jednou z nejhlavnějších překážek spravedlivého a trvalého míru mezi národy. Marxleninismus stále vychází ze zásady, že všechny nekomunistické režimy musí být násilím svrženy — byť ne hned, byť ne všechny naráz — a nahrazeny tak zvanou diktaturou proletariátu. Takto my ovšem mezinárodnímu právnímu řádu a mírovému soužití rovnoprávných, svrchovaných národů nerozumíme. Tato zásada však dosud platí. Prospěje-li tedy chystaná reforma jen režimu, pak sotva prospěje věci míru. Tož s vášnivou vidinou míru nás v této souvislosti nikdo neobalamutí. Nás ne — a lidi doma také ne.

A ještě dále — nový řád prý prospěje "socialismu na celém světě". Rozuměj ovšem komunismu. Ale kdopak si přeje komunismus na celém světě? Lid v Československu zcela určitě ne. Prospěje-li tedy nová soustava světovému komunismu, pak to samo bude důkazem, že nepomohla lidu doma, ale že jediné posílila postavení dnešní vlády, které na úspěchu světového komunismu záleží. Pomůže-li nová soustava lidu, pak zcela určitě nepomůže světovému komunismu. To je doufám zcela jasné. Pathetický závěr Šikova článku by tedy také mohl znamenat, že se novou soustavou podaří zabezpečit a posílit jediné režim, režim a zas jen režim. Více nic.

* * *

Úplným pesimistou však ze zásady nikdy býti nechci. Navrhovaná reforma se v tolika bodech rozcáhá s chybami věřejška, že by z ní snad i v nesvobodném dnešku lidé mohli mít nějaký prospěch. A nikterak není vyloučeno, že by z ní ve svobodném zítřku mohlo vyplynout lepší hospodářské postavení Československa ve světě.

To ovšem ukáže jen čas. Kdyby se tak stalo, měli bychom z toho jen a jen radost.

* * *

Kořenem všeho zla ovšem zůstává skutečnost nesvobody, dané materialistickým řádem marxistické společnosti. Čím pak nakonec je národohospodářská reforma, i kdyby byla sebelepší, pokud je nakomandována shora? Zůstává diktátem totalitního režimu a popřením základních práv člověka, mezi které řadíme nejen právo na svobodné utváření vlastního osudu, ale také právo na výsledky své práce, právo na soukromé vlastnictví a na soukromé podnikání až po mez společného dobra. Ostatně se nám dnes nejedná o tu či onu "metodu organizace ekonomického systému", i když jasně vidíme možné přednosti navrhovaných změn. Nám vždycky šlo a stále nám jde především o člověka a jeho svobodnou účast na vytváření politického, sociálního i hospodářského řádu, pod kterým chce žít.

* * *

A co je vůbec člověku platná "nová soustava plánovitého řízeného hospodářství", když sám není svobodný?

Asi tolik, jako nové boty, třebas úhledné, pokud přelámané nohy nemohoucně vězí v sádrovém obvazu.

Běhat přece nemůže. (České Slovo, Mnichov.)

ČS(S)R A SVĚTOVÁ VÝSTAVA.

Na jaře r. 1967 bude v Montrealu otevřena světová výstava, od které si Kanada mnoho slibuje. Byla již zahájena velká propagace výstavy, časopisy a americké organizace v USA jsou zahrnovány zprávami, na př. dovidáme se, že Spojené státy americké se zúčastní pavilonem za 9 milionů dolarů a že Československo na svůj pavilon věnuje 11 milionů dolarů, tedy o dva miliony víc než my.

Zajisté, že se pražská vláda vynasnaží opakovat své triumfy na bruselské výstavě, kde Československo získalo první cenu za pavilon a více vyznamenání za různé výstavy než kterýkoli národ. Bylo to skutečně velké vítězství.

KDO MÁ ZÁSLUHU O VÍTĚZSTVÍ.

Časem jsme se dověděli od povolaných odborníků, že pražský režim, postaven před světovou soutěž, povolal výstavníky a výtvarné umělce z doby předválečné. Vylovil je ze zapomnění, kam je byl odkázal, když nastolil svou nadvládu, a konečně po deseti letech je vzal z podřadného, všelijakého zaměstnání, kam je byl odsoudil, a dovolil jim pracovat na úkolech své bývalé životní dráhy. Tito výstavníci a odborníci se vrhli do práce s chutí a radostí, že jim bylo dovoleno po dlouhé době ponížování opět tvořit jako za starých časů. Jistě, že vložili do svého díla všechnu zadržanou energii a nadšení a proto svému národu získali vavříny světového uznání.

DOZVUKY BRUSELSKÉ VÝSTAVY.

Přirozeně první otázka je "a co bylo dál?" Byly ovšem dozvuky domácí i zahraniční. Doma byli výtvarníci předvoláni představenými a kritizováni, že nevytvořili nic "socialistického", aby se Československo mohlo představit světu svým socialistickým řádem. Mnozí z nich byli zase odstaveni.

Jak víme z osobních zpráv amerických návštěvníků (na př. z úst americké univerzitní studentky, která byla průvodkyní na výstavě) to co viděli mladí Američané v čs. pavilonu je tak nadešlo, že se rozjeli před návrhem domů do Československa. Jaké však zklamání! "Stará Praha je krásná, ale dnešní Praha je šedá, smutná. Nikde ve výkladech, v obchodech, v domácnostech nebylo k vidění nic z toho nádherného, uměleckého, čemu jsme se obdivovali na výstavě. Chtěli jsme poznat lid, který dovedl to vytvořit, chtěli jsme poznat jak žije a tvoří doma. Jako by to byla jiná země, jiný lid, jiné století."

JAK TOMU BUDE R. 1967?

Již dnes se konají v Československu velké přípravy na světovou výstavu v Montrealu. Hlavní důraz bude na umění, v kterém Češi a Slováci vynikají. I mnoho mladých nadějných čs. umělců předložilo již ukázky své tvorby. Je pravděpodobné, že se Československo opět vyznamená svým uměním, tentokrát na americké pevnině.

KDO JE PROTI ČS. LIDU?

Stává se — žel — že někdy některý čtenář si plete kritiku komunistické vlády s kritikou čs. lidu a že smutně chce bránit dobrou pověst svého lidu. Kdo však by mluvil proti národu? Pravda přece je, že kritikou komunistické nadvlády SE HÁJÍ — NIKOLÍ HANÍ — český a slovenský člověk před nezaslouženým příkořím a bezprávím a že se dokonce bojuje za jeho ztracená práva.

Kanadský časopis "Nový Domov" se nedávno zabýval touto otázkou a aniž bychom navazovali na dřívější posudky, rád bychom dnes citovali některé názory jednoho pisatele: "Píšeme-li o dnešním Československu, musíme zásadně rozlišovat mezi režimem a národem. Doma je asi 10 procent komunistů a 90 procent lidí, kteří komunismus považují za neštěstí národa a nenávidí jej. Komunisté nebyli lidem zvo-

creative
↑ that's us

788-0204

THE BERWYN PRESS

3212 - 14 So. Grove Ave.
Berwyn, Illinois 60403

leni, dostali se k moci násilím a vládou samolibě jako policejní diktatura a neúspěšně, pod ochranou Sovětského svazu. Lid není svoboděn a nesmí si žít po svém. Dokud nebudou v Československu svobodné volby a svoboda slova, dokud bude vlast, ve které jsme se narodili, oddělena od svobodného světa ostatním drátem, minovými poli a její hranice budou hlídány regimenty ozbrojené policie, je samozřejmou povinností krajaňského tisku, aby se našich nešťastných lidí doma ujal a jejich problémy a starosti zveřejňoval. Činil tak, když náš lid žil nesvobodně za Rakousko-Uherska, konal velké služby pro národ za nacistické okupace našich zemí a dělají to dnes, když znovu náš lid doma ztratil svobodu."

O výstavě v Bruselu a chystané světové výstavě v Montrealu píše dopisovatel: ". . . (článek konstatoval) že pavilon na výstavě v Bruselu 1958 byl pěkný, že měl úspěch a že komunisté se chlubili něčím, oč nemají zásluhu a zakrývali věci, o které se zasloužili. Zasloužili se, že dnes doma lidé trpí a žijí v bídě, primitivním životem a komunisté svobodnému světu — a zvláště to dělali na výstavě v Bruselu — líčí život doma jako ráj na zemi. Nezasloužili se o první republiku, ani o její pokrok, ale pozitivní výsledky první republiky si přivlastnili jako svoje. Československou výstavu v Bruselu však dělali nekomunisté, školení v první republice. A o demokratické první republice, jak vznikla, kdo měl o naši svobodu zásluhu — venku, zvláště legionáři, nebo lidé doma — neřekli ani slovo. Kdybychom v první světové válce nebojovali o svobodu, neměli bychom republiku a kde by byli dnešní komunisté? Dodnes žijeme zde z renomé, které si naše předválečná republika a její lid svou schopností, pracovitostí, smyslem pro zodpovědnost a svými demokratickými institucemi získal."

Z POSLEDNÍCH UDÁLOSTÍ V ČESKOSLOVENSKU.

28. ŘÍJEN — DEN ZNÁRODNĚNÍ.

President Novotný promluvil na shromáždění v Prostějově ke Dni znárodnění. Jeho projev je plný chvály a oslavných hesel jak pro minulost tak pro budoucnost, zároveň též kritiky do vlastních řad. Je pro mírové soužití, pokud to bude vyhovovat komunistům, a má málo pochopení pro "stavění mostů" mezi východem a západem. Z jeho projevu vyjímáme následující: "Dnes s odstupem dvaceti let můžeme lépe posuzovat tehdejší průběh událostí, a můžeme právem říci, že politika strany v této době byla správná a nutná. Celý vývoj od skončení druhé světové války ukazuje, že na zásadách této politiky není třeba nic měnit. Objevili se i některé negativní jevy, jež v některých směrech narušovaly i politiku strany, ale nemohly narušit zásadní cíle, které komunistická strana v životě společnosti uplatňovala. . . . Dnes tuto etapu končíme, a proto v popředí stojí úkol, jakou cestou se dále ubírat. . . . Celý růst životní úrovně, to znamená včetně mezd, bude jednotně řízen, nemůžeme připustit žádnou svévoli, to bychom šli z bláta do louže. To samozřejmě nesmí znamenat nějakou novelizaci ve mzdách nebo na druhé straně při snadných pracovních úkonech neúměrný růst platů. To, co dnes právem kritizujeme, bychom tak nahradili naprostou volností, která by znamenala anarchii v našem národním hospodářství, a ne plánované socialistické hospodářství. Musíme dovážet zejména značnou část surovin, obilí a mnoho jiných produktů, které naše země potřebuje. Požitáme u obilovin se ztrátou asi 800.000 až 900.000 tun, podobně i u druhých plodin. Máme značnou neúrodu brambor a pohřichu musíme konstatovat, že některá jednotná zemědělská družstva neplní dodávky brambor ani úměrně ke stavu úrody. Vidí nejdříve své, a pak potřebu společ-

nosti Na Západě mají "starost" zda budeme mít co jíst, když prý nám Sovětský svaz nedává obilí. Sovětský svaz přes neúrodu obilí, kterou měl, nám podle obchodní dohody obilí dodá a nadto i brambory a řadu jiných věcí. Víme, že to pro ně není lehké, a právě proto patří Sovětskému svazu náš dík. Při zdokonalování procesu budeme čelit jak liberalistickým názorům, přejímání principů kapitalistického hospodaření, tak i dogmatickým názorům, které by chtěly pokračovat ve starých, vyježděných kolejkách, a věřit byrokratické mašinerii jako všespasitelnému nástroji, který všechno může a všechno dokáže. Samozřejmě nemůže nikdo čekat, že stát zabezpečí pro jednotná zemědělská družstva, která svou vinou jsou na nízké výrobní úrovni, vysoké příjmy."

Novotný měl na mysli zřejmě známý zjev, že kde kdo krade, jak v průmyslových závodech, tak hlavně v zemědělství, kdy lidé prostě říkají, že si berou co jim patří, neboť jim to kdysi náleželo. Dnes je známé pořekadlo, že ten kdo nekradě, okrádá svoji rodinu. Poctivost a dobrou morálku pracujících, která byla tak osvědčena mezi pracujícím čs. lidem, komunisté docílili zničit, a dnes se jim vrací jako bumerang. Následkem toho i změny zavedením nového hospodářského systému jsou tlačený seshora, kde komunisté ví, že jinak vše končí bankrotem, kdežto dole není zájmu o změny, neboť znamenají větší odpovědnost, více pořádné práce a menší platy.

V otázce mírového soužití president Novotný se dotkl problému Západního Německa, o kterém řekl: "Chceme vidět lepší stránku ve vývoji vzájemných vztahů. Současně s tím říkáme, jestli si představitelé Německé spolkové republiky nebo jiní z kapitalistického světa myslí, že rozvojem styků s námi ovlivní náš socialistický vývoj, že budou vytvářet půdu pro určitě změny, například zpět ke kapitalismu, tak se šeredně mýlí. Náš život se vyvíjí na principech vyplývajících z politiky komunistické strany Československa, revoluční strany dělnické třídy a všeho pracujícího lidu, která je součástí mezinárodního revolučního dělnického hnutí. Tak jako v Sovětském svazu, tak i u nás ideje marxismu-leninismu a proletářského internacionálního jsou základem, z níž vychází činnost našich komunistických stran."

Z toho je zřejmé, že zaprvé Sovětský svaz, a pak proletářský internacionalismus komunistické strany je brán v úvahu v dění každého komunistického státu, a prostý lid je donucen těmto zájmům sloužit. To je snad dostatečný důkaz pro našeptavače v zahraničí, kteří by chtěli dokazovat, že lid za komunismu si vládne sám, nebo že je zajedno s komunistickou stranou.

Na adresu Spojených států měl Novotný připomínku, že Američané dnes znovu vedou otevřenou válku pod heslem "boje proti komunismu" a za tak zvanou "svobodu národů". Bombardování komunistického Severního Vietnamu prý je krvavý válečný akt proti všem mezinárodním pravidlům. Novotný s komunistickou partají a ovšem i "čs. lid" budou nadále vietnamským komunistům pomáhat.

ZMĚNY V ČS. KOMUNISTICKÉ VLÁDĚ.

Po zasedání ústředního výboru čs. komunistické strany v Praze a návštěvě prvního tajemníka komunistické strany Sovětského svazu Brežněva, který prý přijel "k přezkoumání a upřesnění zásadních dohod obou zemí" došlo v Praze k významným změnám ve vládě. Bylo vyměněno dosavadních 6 členů, většinou z oboru hospodářství a průmyslu. Předsedou nově utvořeného státního úřadu pro finance, cen a mzdy se stal 57letý Bohumil Sucharda, který byl ředitelem Mezinárodního měnového fondu ve Washingtonu, D. C. od 1948 až do 1950, a od té doby náměstkem ministra financí. Ministrem dolů a hutí se stal 44letý František Penc, ministrem chemického průmyslu 43letý Václav Valeš, předsedou nově zřízeného státního úřadu pro technologii a organizaci 40letý Josef Toman, ministrem výchovy a kultury dr.

Jiří Hájek, bývalý sociální demokrat, bývalý zástupce čs. ministra zahraničních věcí a od r. 1962 čs. delegát u Spojených národů. Josef Krejčí se stal náměstkem předsedy vlády a ministrem pro těžký průmysl. Dle Rudého práva ponosou odpovědnost za úspěch nové soustavy hospodářství ministerstva.

NÁŘKY NAD MORÁLKOU PRACUJÍCÍCH.

Radoslav Selucký vyzdvihuje v časopise "Host do domu" zvláštní zjev mzdové politiky, jež nemá obdoby v celém světovém hospodářství. Na této planetě prý neexistuje druhý stát, v němž do stejné příjmové kategorie patří: řidič autobusu a předseda okresního soudu, tesař a obvodní lékař, soustružník a vysokoškolský učitel. Na této planetě neexistuje prý druhá země, v níž kvalifikace tak málo ovlivňuje velikost výdělku. Tento stav trvá v Československu již pěkouno řádku let. . .

Selucký říká, že je to vinou mentality národa, že se neobjevila teprve v poslední době, ale že se stále více prohlubuje v celé novější české národní historii. Základním rysem tohoto problému je tak zvané "nevybočení z řady", které se samozřejmě nevztahuje pouze na mzdy a spotřebu, ale také na pílí, myšlení, vědění a chování lidí. Pro většinu lidí je normálním úkazem, že chtějí zvýšit svou životní úroveň, aby se vyrovnali svému sousedu. Snahou pak je dosáhnout soustavy, zjistit jak to, že vydělá více, jak se mu podařilo vybočit z řady, a přiučít se od něho. Taková mentalita je zcela normální a důstojná člověka. V Československu je prý však jinak: Soused má víc? Jak to jen udělat, aby měl zase jen tolik, kolik mám já? Jak ho zařadit zpět do zákrytu?

NOVÉ JANÁČKOVO DIVADLO V BRNĚ.

Dne 2. října bylo slavnostní otevření nového brněnského divadla opery a baletu. Stavba trvala pět let a stála 104 miliony Kč. Pojme 1,400 diváků, hlavní jeviště měří 22x25 metrů, má dvě další boční jeviště a jedno otáčivé jeviště o průměru 18 metrů. Uměleckým ředitelem byl jmenován Miroslav Zejda.

V sobotu 16. října byly slavnostně vyhlášeny ceny XIV. mezinárodního filmového týdne v Mannheimu, Západní Německo. Po třetí za sebou získalo Československo hlavní cenu festivalu, dotovanou částku 10,000 marek, za první hravý film režiséra Hynka Bočana "Nikdo se nebude smát".

SATIRA NA KOMUNISMUS:

Pokřivení si většinou dobře stojí.

Mezi chameleony se změně barvy říká pružnost.

Nevěděl toho moc, ale na každého něco.

Těžko někoho honit do kopce — proto se prohání jen směrem dolů.

Čím méně hezkých dojmů z ciziny přivezl, tím měl větší naději, že tam pojeďe i napřesrok.

A. ŠALOMOUN.

KRÁSNÝ DÁREK K VÁNOCŮM

PROGRESSIVE CZECH

od prof. B. Mikuly

5. VYDÁNÍ nejpobulárnější učebnice. — Váz. 578 stran.

Cena pošou \$5.00

Objednejte u nás

ČSNRA

4125 West 26th Street Chicago, Illinois 60623

JAK VYPADÁ NÁRODNÍ POJIŠTĚNÍ V ČSR V PRAXI.

Na velmi zajímavé přednášce odbočky ČSNRA "28. Říjen" v Berwynu v měsíci listopadu, se nám dostalo podrobného popsání jak čs. občané mají o sebe postaráno v době nemoci. Přednášeli tři lékaři, kteří ještě před rokem působili v ČSR, a tedy mohli podat ty nejčerstvější zprávy jak je pečováno o čs. občana.

Máme-li Vám vylíčit, jak vypadá skutečná dnešní tvář zdravotní péče pro československého občana, musíte zapomenout na to, jak vypadala v dobách, kdy Vy jste byli doma, neboť vše bylo změněno. Tato změna byla provedena postupně, nikoli naráz a nebyla dobrovolná. Poněvadž systém trvá již mnoho let, dnes je již dokončena. Soukromé ordinace lékařů zmizely úplně, i když se ve zbytcích držely dlouhý čas. Všechno pojišťovnictví bylo skončeno do t. zv. Národního pojištění, které je plně v rukou státu. Každý zdravotník je státní zaměstnanec; každý občan je pojištěn at' na základě vlastního platu nebo pense, nebo jako rodinný příslušník. Obyvatelstvo městské i venkovské je rozděleno na obvody, dle kterých přísluší do zdravotních středisek, ve kterých jsou lékařské ordinace, laboratoře, roentgenová zařízení a pod. Dle těchto obvodů přísluší i do určené spádové nemocnice. Volbu lékaře i jiných zdravotních služeb občan nemá, aspoň teoreticky. Prakticky pacienti i zdravotníci ve snaze po lepším a lehčím životě a výdělku udělali z tohoto schématu komplikovanou směs zneužívání, diskriminace a chytristiky těžko vysvětlitelnou tomu, kdo v ní nežil.

Zdravotnictví je všude na světě velmi úzce spjato s hospodářskými i sociálními podmínkami, ve kterých lidé žijí. Občanská nesvoboda přinesla své zlé plody ve všech odvětvích života, tedy i ve zdravotnictví. Lidé pracující s nechtutí nevolníků velmi brzo objevili, jak příjemné a mnohdy i výhodné je zneužívání pracovní neschopnosti. Každý zaměstnanec má totiž právo na peněžité dávky v nemoci. Ty jsou sice nižší než plat, ale ne vždycky. Když dotyčný pracující má pro někoho za peníze "na černo" provést nějakou práci neboli "meloucha", je tato pracovní neschopnost velmi žádoucí. Do podobné situace se dostává, když je nuceně přerážen na méně placené místo. Jsou-li jeho dávky v nemoci vyšší než budoucí plat, je výhodné marodit. Když mladé matce stůně dítě, které na neštěstí nemá babičku, aby je hlídala, má tato právo s ním být doma, ale bezplatně. Je lepší marodit za peníze, když ještě ke všemu zaměstnavatel raději omlouvá absenci pro vlastní nemoc, než pro nemoc dítěte. Když zaměstnaná žena chce důkladně uklidit byt a nechce na to obětovat vzácné dny dovolené — marodí. Lidé u nás už jasně odlišují, je-li někdo nemocen: to znamená neštěstí jako všude na světě; nebo zda někdo "marodí", t. j. je práce neschopen a tím ne právě přísným a čestným způsobem si ulehčuje svůj úděl nevolníka.

Autoritativní systém u nás nikdy neuznal své vady: on byl a je dosud neomylný. Chybovali vždy jen lidé; v našem případě za selhávání zdravotního systému je dávana vina lékařům. Byli obviněni, že jsou příliš na měkko v uznávání pracovní neschopných a již asi před deseti lety bylo nařízeno následující:

V případě nemoci i krátkodobé musí dotyčný hned první den navštívit svého příslušného lékaře. Jen ten mu smí vystaviti legitimaci práce neschopného. Musí ho pozvat na revisi nejdéle na čtvrtý den a sedmý den na t. zv. posudkovou komisi, na které sedí ještě jeden lékař a píše se o ní zápis. Dostane-li pracující ku př. chřipku, tedy v týdně, kdy je mu nejhůře, prosedí mnoho času v čekárnách zdravotních středisek vždy přeplněných. Uznávám, že v dnešním Československu nelze zavést jednoduchou omluvu telefonem v zaměstnání v případě nemoci. To by při nynější bídné

SPOLEČNOST PRO VĚDY A UMĚNÍ.

SVU, anglicky Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc., s úřadovnou v New Yorku, 381 Park Ave. South, ohlásila ve zprávě svého tajemníka Dr. Rudolfa Šturma stálý přírůstek členů. Má dnes 868 řádných a 100 přispívajících členů. Vydává dva časopisy, "Zpravodaj" a čtyřikrát do roka "Proměny".

Pozoruhodnou událostí bylo vydání velkého díla za redakce Dr. M. Rechcigla "The Czechoslovak Contribution to World Culture", které by mělo být v každé universitní knihovně. Cena pro členy \$10.25, pro nečleny \$18.00, možno objednat prostřednictvím newyorské kanceláře, neb u nakladatele Mouton and Co., The Hague, P. O. Box 1132, The Netherlands. Základem díla jsou přednášky z prvního vědeckého sjezdu SVU.

Důležitou událostí jsou vědecké sjezdy, příští bude na Kolumbijské universitě v New Yorku, Labor Day, 1966. V létech, kdy se nepořádají sjezdy, konají se valné hromady, poslední byla letos v Chicagu. Ač bylo o zasedání referováno v tisku, též ve Věstníku, přece bychom rádi vyzdvihli některé zajímavé podrobnosti.

UVÍTÁNÍ KANCLÉŘEM UNIVERSITY.

Zasedání na Chicagské universitě v sobotu ráno, dne 18. září bylo zahájeno předsedou chicagské oblasti Dr. J. Mičkou. Nato shromáždění uvítal sám kancléř university George W. Beadle, nositel Nobelovy ceny za objevy v chemii z r. 1958. Svou přítomností dodal významu zasedání na Chicagské universitě. Představil se jako dávný přítel Čechů, narodil se v Wahoo, Nebrasce, kde žil v krajském sousedství. Zvláště vzpomínal na svého kamaráda ze školy Františka Pospíšila.

Ve svém speciálním vědeckém oboru studoval práci "otce moderní genetiky" Mendla, jehož zákony Mendelian Laws, předložené světu před sto lety, platí s určitými modifikacemi podnes.

SLOVANSKÉ ODD. NA CHICAGSKÉ UNIVERSITĚ.

Kancléř Beadle zasloužil se o založení slovanského oddělení na Chicagské universitě a zmínil se uznale o Prof. Součkové na českém oddělení.

Na odpoledním zasedání navázal na tento úvod Dr. Stankiewicz, Polák rodem, který vyučuje na slovanském oddělení. Vzpomínal, že není tomu dávno, kdy studie slovanských řečí a historie byly spíše exotikou, zvláště ve Spojených státech panovaly prapodivné názory.

Veliké a mocné Rusko upozornilo na sebe násilím. Až do r. 1958 jenom dvě, tři americké university měly slovanské oddělení. Po vystřelení Sputniku začaly se rodit a růst na mnohých universitách a dokonce se jim dostává hlavní finanční podpory od velkých nadací. Je možno získat i stipendia na tato studie. Dr. Stankiewicz zhodnotil zásluhu Prof. René Wellka, předsedy SVU, Prof. F. Dvorníka a Prof. Romana Jacobsona o slovanská stipendia a o udržení jejich vysoké úrovni.

PŘÍNOS ČESKÉHO NÁRODA.

Dr. Stankiewicz mluvil za nepřítomného Prof. Hugh McLeana, hlavu oddělení slovanského, a jeho i svým jménem zdůraznil, že slovanské oddělení není a nemá být identifikováno s Ruskem. Žel, neobvyklý zájem o slovanské věci má i nepřiznivou stránku, totiž že slovanské národy jsou naivně ztotožňovány se Sověty. Zvláště Československu se tím křivdí. V dějinách bylo prokázáno, že malé národy někdy rozžehly a nesly světlo kultury spíše než národy mocné. Nejlepším dokladem toho je český národ, který víc než ostatní slovanské národy přispěl k povznesení kultury. Vzpomínal na nádhernou českou středověkou literaturu, kterou nazval "glorious medieval literature".

ČESKÁ KNIHOVNA.

Na slovanském oddělení Chicagské university, pravil dále, se vyznamenali dva knihovníci: první byl Dr. Josef Anderle, který nyní působí na oddělení historie na státní universitě Severní Karoliny a jeho nástupce Dr. Laška, který pokračuje v práci svého předchůdce.

Za svého pobytu v Chicagu se Dr. Josef Anderle neobyčejně zasloužil o českou a slovenskou knihovnu. Když začínal, měl téměř prázdné police, avšak v krátké době vybudoval velmi cennou knihovnu. Československá národní rada americká vzpomíná na spolupráci s Dr. Anderlem, jak obětavě zachraňoval ze sklepů krajských národních siní knihy ze starých, téměř zapomenutých knihoven, s jakou pílí on a jeho žena je dávali do pořádku, aby mohly být zařazeny na svá místa v universitní knihovně.

Dr. Anderle též napsal do pátého vydání Progressive Czech, učebnice vydané letos Československou národní radou americkou, tři články o dějinách Čechů a Slováků. S radostí dále uvádíme, že na svém novém působišti v Severní Karolině vzbudil již zájem o knihovnu a naši věc.

Na odpoledním programu SVU byly vědecké přednášky členů SVU: Dr. Zdenka Hrubana, Dr. Miroslava Synka, Dr. Lašky a Dr. Heleny Hrabíkové.

Zasedání SVU bylo zakončeno v koncertní siní Morton High School v Berwyně krásným večirkem hudby a poesie, na kterém se dostalo Prof. K. B. Jirákově čestného členství.

Valné shromáždění znovuzvolilo všechny členy předsednictva: předseda René Wellek, místopředsedové Josef Korbel, Rafael Kubelík a Victor S. Mamatey, generální tajemník Rudolf Šturm, pokladník Michael Šumichrast; další členové předsednictva: Jaroslav Šejnoha, Joža Karas, Miloš Šebor, Miloslav Rechcigl ml., Vladimír S. Walzel. Znovuzvoleni byli i všichni členové výboru — kromě Juraje Slávika, který se vzdal funkce ze zdravotních důvodů — totiž: V. E. Andic, A. Basch, J. Čermák, Oldřich Černý, W. E. Harkins, E. Hostovský, K. Husa, F. Knopfmacher, J. G. Lexa, P. Machotka, T. M. Messer, F. Míkula, Z. Münzerová, J. Němec, L. Němec, Jarmila Novotná, Jaroslav J. Pelikán, L. Radimský, J. Škvor, G. J. Staller, J. P. Stern, E. Táborský, P. A. Toma, V. Vaněk, V. Vrázová a M. Zlámal.

Máte poslední vůli?

Je smutné a někdy tragické, že krajan, který po celý život pracoval a šetřil, nezaručí si poslední vůli komu chce odkázat svůj majetek. Vystavuje se tak možnosti, že jeho těžce našetřené peníze se dostanou tam, kde by je nechtěl a za života nikdy nedal. Jsou-li na př. příbuzní v Československu, komunistický režim začne dědictví vymáhat v naději, že si větší část pro sebe uchvátí. Československá národní rada již léta na toto nebezpečí upozorňuje a proti němu pracuje.

Při sepsávání poslední vůle, porad'te se s právníkem a zaříd'te, aby peníze zůstaly zde — chcete-li pamatovat na čs. příbuzné — a byly americkým vykonavatelem vypláceny v menších částkách čs. dědicům způsobem takovým, že se jim komunistický režim nezmocní.

PAMATUJTE NA ČSNRA.

A při tom pamatujte též na Československou národní radu americkou, která půl století zastupuje Američany československého původu, zachraňuje čs. kulturní dědictví ve Spojených státech, která již za první světové války pracovala na osvobození československého lidu a pracovat nepřestane dokud československý národ nebude opět svoboděn. Umožňte nám v tom pokračovat svým odkazem. Věřil jste v nás za svého života, projevte nám svou důvěru ve své poslední vůli.

Z OBLASTÍ A ODBOČEK.

OBLASTNÍ VÝBOR VE STÁTU MICHIGAN.

Zpráva ze schůze konané v neděli, dne 7. listopadu, v Owosso.

Odložená, celostátní schůze konána byla za neúplné účasti zástupců jak z Detroit tak z několika řádů středního Michiganu. Schůze byla celkem úspěšná a vyřízeny dopisy, zprávy a pojednáno o naléhavých úkolech.

Volba ke konci schůze potvrdila dosavadní úředníky do konce t. r.: úřad účetního ponechán tajemníkovi, který finanční úkoly vyřizoval poslední dobou. Zprávy ze schůze ČSNRA v Chicagu ukázaly dobrou a vynikající činnost ústřední této organizace Čechoslováků v Americe. Hlavní časový čin je vydání učebnice **Progressive Czech** pro naši mladou generaci, jejíž prodej je již zahájen. Tajemníci odboček mají již tuto učebnici na ukázkou, je doplněna novými časovými články. Apelujeme na všechny naše krajany ve státě, aby tuto učebnici zakoupili, aby mladí i staří se učili české řeči. Učebnice se prodává za \$5.00 poštou. K urychlení objednávky je možno objednat přímo z Chicaga z úřadovny ČSNRA.

Ve schůzi byla projednána další činnost. Masarykovo sdružení v Owosso, které letos dožívá se 15 let úspěšné národní a pomocné činnosti, plánuje větší oslavu příštím rokem, spolu s oslavou 15leté činnosti tanečního kroužku vyučovaného a vedeného ses. Štěpánkou Čechovou, který se stal populární jak v našem státě, tak i mimo stát Michigan.

Z Detroit byl srdečně přivítán zástupce řádu ZČBJ br. Slávek Bárta, který jediný přijel na schůzi z Detroit. Jednáno bylo o rozšíření činnosti Oblastního výboru a slíbena spolupráce našich organizací. Schůze po Novém roce bude pak plánovat akce.

Tajemník účetní hlásí v pokladně \$58.96. Mimo placení nájmu a poštového schůze neucinila žádného rozhodnutí. Masarykovo sdružení v Owosso opět podniklo sbírku pro čs. děti uprchlických rodin v Německu a prosí o pomoc v této humanitní práci.

Po schůzi sestry připravily občerstvení, přivezené ses. Čechovou a setrváno dlouho v přátelské besedě.

A. Benesh, taj.

—:—

MASARYKOVO SDRUŽENÍ, DETROIT, MICH.

V sobotu, dne 23. října 1965, Masarykovo Sdružení v Detroit oslavilo v Dearborn Youth Center výročí prohlášení československé samostatnosti.

Br. Sklenář uvítal přítomné a předal slovo br. Benešovi, který přijal naše pozvání, aby byl řečníkem na této oslavě.

Br. Beneš popsal ve svém proslovu okolnosti, za kterých byla československá samostatnost vyhlášena, co předcházelo, kdo se o ní nejvíce zasloužil. Stručný popis událostí vedoucích k samostatnosti Československé republiky byl velice výstižný a zajímavý.

Potom podal přehled oslav 28. října od doby před druhou světovou válkou do dnešních dnů. Bylo opravdu zajímavé si vyslechnout jak Čechoslováci v Detroit oslavovali výročí československé samostatnosti. Na počátku byly tyto oslavy pořádány pod záštitou Federace československých spolků v Detroit za velké účasti obecnstva, kdy na programu byl význačný řečník z jiného města, kdy Sokolové předvedli ukázky tělesné výpěstlosti a kdy pěvecký sbor Praha zazpíval československé písně. Bohužel rok od roku staří krajané vymírali, programy oslav se omezovaly a postupně spolky, které se kdysi zúčastnily oslav, odpadávaly, až nakonec zůstalo jenom Masarykovo Sdružení, které věrně rok od roku vzpomíná výročí založení Československa a jeho samostatnosti.

Br. Beneš sklídl zasloužilý úspěch za svůj projev a poďekování od br. předsedy Sklenáře.

Br. tajemník Rozum se ujímá slova a popisuje ocenění zemřelého bývalého předsedy Masarykova Sdružení, br. Rudolfa Heřmana. Br. Heřman býval profesorem politických věd na Detroit College of Business, kde nynější tajemník rovněž vyučuje. Br. Heřman byl ve škole velice oblíben jak mezi profesory tak i mezi studenty. Graduanti ročníku 1965 věnovali ročenku památce br. Heřmana. Bylo to jistě vysoké vyznamenání, kterého se dostalo br. Heřmanovi od americké veřejnosti a je to pro nás Čechoslováky ctí a potěšením, že opět jeden z nás dosáhl takového uznání.

Ses. Zemene a Millerová zahrály na ukončení programu na klavír Dvořákovu Polonaise pro čtyři ruce a byly odměněny potleskem za pěkný přednes.

Br. Sklenář ukončil schůzi. Po programu byla přátelská beseda s občerstvením. Účastníci těšili se z návštěvy br. a ses. Benešových, kteří k nám přijeli až z Ithaky, a ses. Weisové, která je zde na návštěvě z Kalifornie. Vzpomínali jsme rovněž odjezdu Dr. a ses. Messany, kteří se přestěhovali do Chicaga. Je to pro nás velká ztráta a budeme je mezi námi postrádati. Přejeme oběma mnoho štěstí v novém působení.

Příští schůze se bude konat dne 10. prosince 1965.

Jaroslav Rozum, tajemník.

—:—

ODBOČKA "JAMES HOVORKA", ST. PETERSBURG, FLA.

Odbočku postihla druhá smutná rána, necelých pět měsíců po úmrtí ses. Heleny Hovorkové odešla nám naše čilá, pracovitá místopředsedkyně ses. Marie Machalová. Svou šlechetnou, příčinnivou prací jsou nám obě nenahraditelné a budou velice postrádanými všemi členy odbočky. Br. Karel Jahoda a ses. Irene Sedletzová se rozloučili anglickým a českým projevem a pronesli slova útěchy pozůstalým ses. Machalové.

K uctění její památky darovali naši odbočce: br. Josef Machala s rodinou \$25.00, Frank Buchta se ženou, Redington Beach, Fla., \$10.00, ses. Rose Pihrt, Cleveland, Ohio, \$5.00. Díky Vám všem.

Zimní sezona nám začíná, turisté začínají jezdit na Floridu, vidíme nové tváře na zábavách. Budeme pořádát zábavy každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci, v 6 hod večer, v Letter Carriers Hall, 314 — 15th Ave. South. Výbor Vás upřímně zve, vynasnažíme se, abychom veselou hudbou a zpěvem manželů Janáčkových zpestřili zábavu. — S pozdravem,
Irene Sedletz.

—:—

NOVÁ ODBOČKA ČSNRA — SAN FRANCISCO.

Dňa 6. novembra sa konala zakladajúca schôdza odbočky Československej národnej rady americkej v San Franciscu, za účasti 10 členov.

Na tejto schôdzi bolo dohodnuté meno odbočky, ktoré je Odbočka Českoslov. národnej rady americkej — San Francisco, a bol zostavený výbor odbočky v tomto složení:

George Špánek, predseda; Harry Jozifek, miestopredseda; Vladimír Balejka, tajomník; J. Nečas, pokladník; Libuše Hrabeta, zapisovateľka.

Ostatní členovia odbočky: Vladimír Hrabeta, Čilka a Alois Rozehnal, Jindřich Šikl, J. Nešpor, František Klátal. Schôdze pracovného výboru sa budú konať každý mesiac a schôdze členskej sa budú konať každé 3 mesiace, alebo podľa potreby.

Vzhľadom k tomu, že naša hlavná činnosť sa bude sústreďovať na získanie nových členov, pošlite nám propagačný materiál jak v anglickej tak i českej alebo slov. reči.

Podrobný program našej činnosti do budúcnosti vám oznámim až po pracovnej schôdzke, ktorá bude 20 novembra t. r.
Vladimír Balejka.

PRVNÍ ODB. NA LONG ISLAND, N. Y.

Druhá poprázdninová schůze odbočky byla čteně navštívena, i hosté se sešli v hojném počtu a to hlavně proto, že byla hlášena přednáška br. předsedy Buška a ses. Ičky Buškové, kteří minulý léto procestovali Finsko a severské státy, kam našinec nikdy nepříjde a má o tom jenom vžitou představu, že je to až na konci světa. A najednou vidíme krásné barevné snímky města Helsinky, finského venkova, malebná horstva pokrytá ledem a sněhem (ač to bylo v červenci), údolí s bystřinami, horská jezera, Severní moře s překrásnými zálivy, fjordy. Velmi zdařilé byly záběry východu slunce za polárním kruhem a noci beze tmy a pozoruhodné byly též pohledy z letadla na nepřehledné lesy a zrcadla jezer. Je tu však málo historických památek, starých hradů a zámků, překvapila však naše cestovatele moderní výstavba severských měst, dále srdečný svérázný a statečný lid, který po přepadu Ruskem se tak statečně bránil, že Stalin po zkušenostech s nimi je pak nechal na pokoji. I komunisté mají zdravý respekt před statečným odhodláním. A tak Finsko zůstalo svobodné. . . Pisatel vzpomíná, jak za první světové války v patnáctém roce jeden finský regiment držel úsek fronty u haličské pevnosti a ač byly opakovány útoky, nikdo je ze zákopů nedostal. My se jich báli jako čert kříže.

Naše odbočka se též jako každoročně zúčastnila oslavy národního svátku. Shromáždili jsme se zase v sokolovně na 71. ul. Legionáři zaslali resoluci do staré vlasti svým bratřím, aby vydrželi a chránili legionářskou tradici a aby byli posílení vědomím, že v boji za svobodu nestojí sami. V programu bylo předvedeno pásmo "Básníci mluví", které sestavil režisér Jan Snížek a přednesli bři. Kout a Šimek. Hlavním řečníkem byl Rev. Bohuslav Šléger, který výstižně zhodnotil tento den, kdy vyvrcholilo úsilí bezpočetných generací. Budiž nám ku cti, že naším všenárodním cílem byla vždy láska ke svobodě a k rodné zemi. Však i naše národní hymna "Kde domov můj" vystihuje povahu českého člověka. Jisté je, kdybychom mohli svobodně rozhodovat o svých osudech, byli bychom šťastný národ.

Frank Havlík.

VZPOMÍNKY NA 28. ŘÍJEN 1918.

Často se našinec vrací tam domů do Prahy. Některé vzpomínky jsou vybledlé a jiné jakoby to bylo včera. Bylo takové typické pražské podzimní ráno, bylo pondělí před polednem. Šel jsem v uniformě rakouského vojáka z Vinohrad do Prahy, směrem k zemskému museu. Na druhé straně ulice, opácným směrem šel civilista, ukazoval na hlavu a cosi na mne volal, čemuž jsem nerozuměl. Hned na to potkal maďarského vojáka, strhl mu čapku s hlavy, utrl cokarku s monogramem rakouského císaře a zahodil. Tu jsem pochopil, že se děje něco neobyčejného. Hromadně přibývalo lidí a všichni spěchali k Václavskému náměstí. Tam už shluky lidí, červenobílé prapory na domech a na návěstní tabuli Národní Politiky poslední zpráva: "Italská fronta se rozpadla — konec války". Byla to zpráva tak ohromující, že v první chvíli jsem ani nemohl uvěřit, že to není sen. Po čtveřech strašných nekonečných letech jsou u konce karpatské bojiště, zákopy, strašlivá zima, ruské Polsko, špitály, a zase s náhradním batalionem na novou frontu, italské ofensivy na Piavě a Soi, a doma bída a hlad.

Pak jsem se nějak dostal na Staroměstské náměstí a to už bylo zaplněné jásajícím davem. Na balkóně radnice mluvil Klofáč: "To staré shnilé Rakousko se rozpadlo a my si budujeme krásný stát."

Nedávno jsem četl v dějinách Prahy, vvdaných komunisty. o 28. říjnu 1918, jak "šiky dělnictva smetly buržoasii atd.", což je nešťapná lež. Tenkrát nebvlo rozdílu, byli jsme všichni jeden národ, šťastný za bezmezného nadšení a radosti.

Pak se utvořily proudy zpívajících a jásajících, my táhli na Hradčany, jini zase na Václavské náměstí. Po tři dny a

noce trval tento radostný chaos, nevím, kde jsme spali a kde jsme jedli. "Odrakouš'ovali" jsme Prahu, sundávali orličky z vládních budov. Bylo tolik nadšení a radosti ze svobody, že prozatímní vláda musela vydat výzvu, aby se přestalo oslavovat a začlo pracovat.

Daleko zašly těžké kroky dějin od onoho dne, kdy jsme se domnívali, že nám zůstane samostatný stát navždy. Smutno při vzpomínce na tyto události, při pomyslení, nebytí Hitlera a po něm zmatených hlav komunistů, kde bychom už dnes mohli být!

Frank Havlík.

ODB. MASARYKOVO SDRUŽENÍ, NEW BUFFALO, MICH. A OKOLÍ.

Schůze se konala za pěkné účasti členstva dne 9. listopadu. Po přivítání hostů ses. předsedkyně Berounská promluvila ku dni 11. listopadu a požádala nás, abychom povstáním vzdali tichou poctu a vzpomínku všem padlým za první a druhé světové války. Též byla vzdána čestná vzpomínka prezidentu John F. Kennedymu.

Po přečtení protokolu a dopisů přikročeno k volbám úředníků. Zvoleni byli: Karolina Berounská, předsedkyně, Antonie Švejdivá, místopředsedkyně, Anna Kalivodová, tajemnice, ses. Welclová-Růžičková, účetní, účtující výbor br. Cibulka, ses. Krobová a Klovová. Manželé Cillianovi mají na starosti nákupy.

Tajemnice přečetla celoroční zprávy, ses. účetní podala finanční zprávu a pojednáno o nastávající práci.

Anna Kalivodová, taj.

Přednáška o Československu.

V neděli večer, dne 7. listopadu, v kostele Lakeside Methodists přednášela ses. Emilie Welclová-Růžičková o komunismu v Československu a při promítání krásného propagačního filmu, upozornila na rozdíly mezi propagandou a skutečností.

KRAJANSKÝ VÝBOR V CLEVELANDU.

Krajanský výbor konal svoji členskou schůzi dne 12. listopadu. Projednány byly běžné záležitosti a vyřízena korespondence a pak přikročeno k hlavnímu bodu programu a to: oslavě 28. října, která se letošního roku pořádala v neděli, dne 31. října, v národní síni na Broadway. Slavnostním českým řečníkem byl Václav Majer z Washingtonu, bývalý ministr výživy, a anglickým The Hon. Ralph J. Perk. Bohatý program, pečlivě vybrán, byl s uspokojením přijat obecnstvem. O úspěch tohoto podniků se hlavně přičinily vystupující pěvecké sbory se sokolskou hudbou, za spolupráce a pochopení naší veřejnosti.

K 28. říjnu vydal guvernér James A. Rhodes proklamaci, která byla pak uveřejněna v krajanském časopise "Nový Svět".

Dále bylo na schůzi výboru jednohlasně usneseno zaslat do Chicaga Československé národní radě \$400.00. Rovněž bylo odhlasováno zaslat vánoční dar ve prospěch uprchlíků v Německu, kteří pro vysoký věk nebo nemoc nemají možnost vyemigrovat do jiné země. Na tento účel odesláno do Německa \$200.

Po krátké diskusi byl vypracován program na příští prosinčovou schůzi, která svým vánočním programem se stala tradiční.

Bratr předseda poděkováním členům za účast zakončil schůzi.

Josef Hokr, taj.

Z CHICAGSKÉ OBLASTI.

Prostřednictvím rozhlasu Obl. výboru ČSNRA a laskavostí Denního Hlasatele a Národa byla uveřejněna serie článků objasňujících problémy dnešní americké mládeže, která procentuálně ve velmi malé, ale hlomozné skupině a za vědomé i nevědomé podpory komunistů provádí různé pro-

testní akce proti vojenské akci Spojených států ve Vietnamu. Serie článků byla ukončena prohlášením v tisku a na rozhlase u příležitosti svátku Dne veteránů, ve kterém ČSNRA jménem krajanské Ameriky vyslovuje podporu vládě Spojených států amerických a bojujícím vojenským jednotkám ve Vietnamu. V tomto smyslu byl zaslán předsednictvem ČSNRA telegram starostovi města Chicaga R. Daleymu a veliteli slavnostního programu uctění svátku Dne veteránů.

Památný Mezinárodní den studentstva, 17. listopad, kdy nacisté r. 1939 brutálně zasáhli proti studentům a profesorům v Čechách a na Moravě, následkem čehož byly uzavřeny všechny české vysoké školy po dobu války, bylo vzpomenu na rozhlase a v tisku členy Klubu svobodné kultury.

Dne 27. října Chicagská oblast konala slavnostní schůzi, na které promluvili br. V. Chalupa a Ing. Oto Vydra z Prahy, který nedávno přijel z Československa. Vystihl ve svém prosluvu, jak komunisté znesvětili čs. svátek a aby znemožnili národu světit tento den, učinili z památného dne "Den znárodnění". Podal nám velice výstižný, ale smutný obraz toho, jaký vliv měly komunistické zásahy na život i na charakter lidu. (Vrátíme se k tomu později.) Alena Kubíčková přednesla báseň k 28. říjnu a Vlasta Vrázová přečetla proklamaci guvernéra Kernerera, která došla den před tím.

Příští schůze Obl. výboru se bude konat ve středu 29. prosince. Bude třeba zvolit nominační výbor pro volby v lednové výroční schůzi, a pořadatelský výbor pro náš tradiční ples v měsíci únoru. Žádáme všechny odbočky a organizace, aby laskavě jmenovaly zástupce do Oblastního výboru pro příští rok, a aby volily takové členy, kteří mají zájem do schůzí chodit.

Z odboček a organizací:

Z odboček na "dálném severu": **Odb. Generála Štefánika** konala svou pravidelnou schůzi, též **odb. Jana Masaryka**, kde se rozloučili se svou čilou tajemnicí, ses. Annou Faltusovou, kterou budou velice postrádat. Rodina Faltusová se přestěhovala do Washingtonu, kde nepochybně se brzy zapojí do naší tamní odbočky.

Odbočka Západní Předměstí koná schůzi třetí středu v měsíci, dne 15. prosince, ve společenských místnostech Mid America banky v Cicero.

Odbočka Česká Kalifornie konala pravidelnou měsíční schůzi ve škole Vojta Náprstek. Byl podán přehled činnosti Obl. výboru ČSNRA, probrány organizační záležitosti odbočky, a vyslechnut projev br. dr. V. Chalupy, organizátora Rady, který nám připomněl důležitost poslání Rady, právě v dnešní době, kdy různé elementy mezi americkou mládeží za pomoci komunistů se snaží zanášet rozkol do řad amerického národa a rozložit ho zevnitř. Upozornil, že Rada má dnes povinnost mluvit za krajanskou Ameriku, neboť jiné velké organizace mají jiná poslání a nemohou se takové činnosti věnovat. Dodal, že je nutné, aby Rada různými prohlášeními projevila postoj krajanské Ameriky vůči politice vlády a prokázala tak loyaltitu Američanů čs. původu.

Odbočka Dr. M. Horáková na schůzi promítala film ze sletu Amerického Sokolstva konaného tento rok v Chicagu u příležitosti 100 let založení Sokola v Americe. Film je vzácným historickým dokumentem a majetkem Americké obce sokolské. Výbor odbočky děkuje za laskavé propůjčení filmu a bratrům Janečkovi a Pangracovi za jeho promítnutí. Ses. Kosová podala zprávu o činnosti odbočky a předs br. F. Kratochvil vzpomněl významu Dne veteránů, podal přehled o práci Obl. výboru a poděkoval všem za pomoc při Čs. dnu, Holiday Folk Fair a při výpravě do Hot Springs a Texasu.

Pravidelné schůzi odbočky **M. J. Hus** předsedala ses. V. Matelová. Br. Tesař podal zprávu ze svobodomyšlných škol, a ses. J. Žáčková měla projev o presidentech Československé

republiky T. G. Masarykovi a Ed. Benešovi. Taj. br. Burzinský podal velmi obsírnou zprávu, jež byla uveřejněna laskavostí Denního Hlasatele.

Odbočka 28. Říjen uspořádala přednášku tří lékařů, kteří před nedávnem přijeli natrvalo do Spojených států. Podali nám obraz o Národním pojištění a o péči čs. občana, jež se mu dostane z rukou čs. komunistického režimu. O přednášce se dočtete v jiném článku.

Dar ČSA mladé generaci.

Československé spolky v Americe ČSA slavily letos 111. narozeniny. Na rozdíl od mnohých jiných krajanských organizací, ČSA zaznamenává stálý vzestup nejen finanční, ale i ve svém členství, a to hlavně u mladé generace. Řeší tedy problém, na kterém závisí budoucnost organizace.

Mladým v ČSA se věnuje zvláštní pozornost. Mají svoje řady, zábavy a zájmy a jednou do roka se mohou hlásit o universitní, vysokoškolské stipendium. Zvláštní výbor Scholarship Fund Committee přijímá přihlášky od studentů, kteří hodlají studovat na vysokých školách, a to buď v oboru obchodních věd, učitelství, inženýrství, novinářství, řeči, nauku domácnosti, umění, hudbu, ošetřování nemocných.

Stipendium je do výše \$500 za rok.

Vyžadují se tyto kvalifikace: žadatel nebo žadatelka musí být členem ČSA, oddílu pro dospělé, nejméně 2 roky; ve škole high school musí být svým školním prospěchem mezi 25 procenty nejlepších žáků a musí být přijat(a) na studium akreditovanou kolejí. Zajímá-li se někdo o ošetřování nemocných, musí být přijata uznávanou školou pro ošetřovatelky. Stipendium se dává těm, jejichž rodiče nejsou finančně schopni hradit veškeré výlohy celého školení.

Výbor Scholarship Fund Committee uděluje stipendium na jeden rok a po uplynutí školního roku může udělit na další druhý, třetí, i čtvrtý rok studuje-li student se žádoucím prospěchem.

ČSA nevyžaduje splácení stipendia dokončí-li student termín, na který mu bylo stipendium poskytnuto, jen v případě, že nedokončil termín, žádá se, aby byly vráceny peníze. Tento závazek podepíše žadatel a jeden člen rodiny.

Obyčejné žádosti jsou podány do 1. dubna. Nedejte si příštím rokem ujít tuto příležitost, připravte se včas a vyžádejte si žádost od ústředny ČSA jakmile se začne oznamovat v orgánu ČSA tato událost.

Sokolské poštovní známky.

Na své vánoční poště používejte 5 centové sokolské poštovní známky. Upozorníte tímto způsobem své americké přátele na stoleté výročí založení Sokola ve Spojených státech a na krajanský přínos Americe. Známky jsou k dostání v úřadovně ČSNRA a v Americké obci sokolské.

Dary na činnost.

Philip H. Schaaf, Bedford	\$100.00
J. G. Polach, Oxon Hill	20.00
Hermína Rabštejnec, Oklahoma City	20.00
Dist. "Jan Holly", S.G.U.S., Nesquehoning	10.00
Karel Hubatka, Berwyn, Ill.	5.00

K uctění památky.

K uctění památky p. A. Poláška a p. V. Konečného věnují manželé Mařasovi, Jackson Heights	\$35.00
K uctění památky manžela Waltera věnuje pí. Ann Bukva, Florida	10.00

V NOVÝ ŽIVOT

Česká škola v St. Louis.

Ještě začátkem 2. světové války existovalo v St. Louisu české vyučování pod patronací tamního Sokola v tehdejší České národní síni. Avšak s vymíráním staré generace a odnárodněním mladých mizel zájem o češtinu i v tomto městě, kdysi proslaveném nejstarší sokolskou jednotou a nejstarším českým kostelem v USA. Jedna krajanská organizace po druhé přejímala za jednacím řeč angličtinu, takže český jazyk bylo slyšet už jen v ojedinělých soukromých rozhovorech. Několik pouňorových emigrantů, kteří se počátkem let padesátých snažili o zapojení se do st. louisského krajanského života, činilo občasně pokusy vyvolat aspoň ve výboru Sokola debatu o možnosti obnovy českého vyučování, avšak bez úspěchu.

Teprve letos se po neúrodné snaze členů ČSNRA v St. Louis, najmě manželů Šulzových, podařilo tuto otázku zaktualisovat. Zkušební nábor zájemců u příležitosti několika krajanských podniků ukázal, že myšlenka obnovy české školy nemusí být ani v zdánlivě tak beznadějně situaci utopistická, zejména je-li v řadách ČSNRA několik schopných učitelských sil. Zbývalo ovšem ještě vyřešit problémy technické a finanční. V rozhodující chvíli poslal místní organizátor ČSNRA výboru Sokola St. Louis dar 50 dolarů "na školní fond". Odezva tohoto činu přispěla k tomu, že většina krajanských spolků v St. Louisu se zavázala garantovat finančně české vyučování aspoň po dobu jednoho roku a Sbor ředitelů budovy "American-Czech Educational Center" (kde slovo "educational" znamenalo dosud pouze výchovu tělesnou) propůjčil bezplatně místnosti jak pro školní třídy, tak i pro schůze zároveň ustaveného školního výboru.

Tento výbor byl vytvořen z iniciátorů školy (vesměs členů odbočky Čsl. národní rady a ze zástupců všech místních krajanských spolků, u nichž se o tuto akci podařilo vzbudit zájem. Vede jej místopředseda naší odbočky a někdejší starosta st. louisského Sokola Václav Hlaváč, jeden z těch starousedlíků, kteří se nikdy nesmířili s myšlenkou, že český živel v USA je odsouzen k zániku. Místopředsedou je hlavní iniciátor akce Josef Šulz, jehož manželka Mary Ann doma rediguje, cyklostyluje a rozesílá propagační letákový časopis "Česká škola" s textem většinou v jazyce anglickém.

Výsledkem těchto snah je radostná skutečnost, že se hned napoprvé v září t. r. zapsalo do nové školy rovných 100 žáků, kteří byli rozděleni do 3 tříd: pro začátečníky-děti, pro dospělě začátečníky a pro pokročilé. Mezi nimi jsou i celé rodiny v rozsahu tří generací, doktoři a inženýři, dělníci a ženy v domácnosti, stejně jako děti sotva školního věku. Všechny třídy se scházejí každou sobotu v 10:30 dopoledne k souběžnému jednaapůlhodinovému vyučování.

Učitelství sbor se skládá výhradně z členů ČSNRA v St. Louis, Mo. Působí v něm Jan Burian (který byl před únorem 1948 posluchačem filosofické fakulty Masarykovy university v Brně), jeho manželka, profesorka výtvarného umění a akademická malířka Lidka Troupová-Burianová (která studovala m. j. i dětskou psychologii a pedagogiku v USA, pročť jí byli svěřeni ti nejmenší) a Radko Jánský (univ. prof. lingvistiky a politických věd v St. Louisu).

Snad nejpotešitelnějším zjevem je skutečnost, že téměř 90% všech žáků jsou začátečníci, kteří se v mnoha případech ani v pokročilém věku nebojí pustit se do jim neznámého a rozhodně ne jednoduchého jazyka svých předků. S nadšením studují učebnici "Progressive Czech" (kterou nedávno vydala ČSNRA v Chicagu) a pouze žehrají na své

rodiče a krajanské organizace, že jim nepomohli k tomu, aby se naučili a mohli mluvit česky už v mládí.

Jejich nadšením působí nakažlivě i na jiné, kteří zpočátku skepticky váhali. Ještě stále se totiž hlásí noví zájemci, kteří však pro překvapivě rychlý pokrok ve všech třídách nemohou být již zařazeni do nynějších kursů a musí čekat až na příští rok.

Úspěch našich členů v St. Louisu dokazuje, že pevná vůle, nadšení a vytrvalost může dosáhnout úspěchu i v situaci, jež se už po desetiletí zdála beznadějnou. Doufáme, že se v tomto směru stanou příkladem i jiným.

R. K. Jánský.

Bratrská a sesterská podpůrná jednota Č.S.A., která letošního roku překročila již sto jedenáct let svého trvání, může sloužit za příklad organizacím mladším o celá desetiletí.

Nepřehledné řady jejich členů hledí klidně do budoucnosti, zabezpečení všestranně spolehlivým životním pojištěním, které jim jednota poskytuje a které rozšířila o pojištění nemocniční a úrazové, aby ochrana byla dokonalá.

Ano, životní pojištění Jednoty ČSA jest v každém směru výborná investice. Přesvědčte se o pravdivosti těchto slov a staňte se členem ČSA. Zapojte se do organizace staré lety, avšak věčně mladé ideami, jedná-li se o prospěch jejich členů.

Podrobné informace podá na požádání:

ČESKOSLOVENSKÉ SPOLKY V AMERIC
2138 So. 61st Court Cicero, Illinois 60650

**Prosíme, oznamte nám včas
změnu adresy.**

DANUBE

herb laxative tabletky pracují výborně, ještě jsem tak dobré projímadlo za posledních 30 let neměla — píše krajanka Karolina Světlák, Trumbull Ave., Chicago. To proto, že DANUBE z léčivých bylin je ideální evropský "contact evacuant" — to znamená, že jemně, bezbolestně ale dokonale vyprázdnění střev nastane při kontaktu čili dotyku účinných léčiv s nervy tlustého střeva. DANUBE — ideální contact evacuant — přinutí váš zažívací systém opět k pravidelné práci. DANUBE tabletky na měsíc \$1.30, úsporná velká dávka na 3 měsíce jen \$2.98 se zárukou obratem pošty. I do Kanady. Cash, money order neb šek.

POZOR—nová adresa:

EUROPEAN DRUGS

P. O. Box 927

Laguna Beach, Calif. 92652

Čtyřlék Bolven na 5 týdnů\$2.90
Zdravítamin na 10 týdnů 6.98
Moravské mazání — 1 pint 3.00
Danube herb laxative na 2 měsíce 2.98

OUR NEW ADDRESS

CAPITOL FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

3960 WEST 95th STREET
EVERGREEN PARK, ILLINOIS 60642
Telephones: 636-6000 • Chicago 239-3500

VKLADY POJIŠTĚNÉ AGENTUROU VLÁDY

SPOJ. STÁTŮ DO \$10,000.

Ústav Capitol Federal Savings and Loan Association byl
založen r. 1907.

CHARLES T. SALÁK, předseda

MÁME NA SKLADĚ K PRODEJI:

	Postou
DĚTSTVÍ A MLÁDÍ, vzpomínky Dr. Alice Masarykové	\$2.50 \$2.75

•

HOVORY S MASARYKEM od Karla Čapka	2.00 2.25
--	-----------

•

ČÍTANKA — vydala RSC ve Washingtonu	\$6.00
--	--------

•

PROGRESSIVE CZECH, učebnice prof. B.
Mikuly, páté vydání, vyšla nákladem Čs.
národní rady

Cena	\$4.50
Poštou	5.00

ČSNRA

4125 W. 26th Street

Chicago, Ill. 60623

SECOND CLASS
POSTAGE PAID
at
Chicago, Illinois

V Ě S T N Í K

4125 West 26th Street
Chicago, Illinois 60623

RETURN REQUESTED

BUY AND USE OUR SEALS

“LIBERTY FOR ALL”